

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2025/26:14

Fredagen den 21 november

§ 1 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor

Socialminister Jakob Forssmed

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 13 maj 2025

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 27–28 november 2025

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan är 9, och EU-nämnden inleder sitt sammanträde. Med oss har vi socialminister Jakob Forssmed med medarbetare. Ni är hjärtligt välkomna till EU-nämndens sammanträde.

Vi har nu fokus på idrottsfrågor, och vi börjar med en återrapport.

Anf. 2 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Det är världshejardagen. Så säg hej ordentligt till dem ni ser i dag! Det är roligt att få vara här och säga hej till EU-nämnden.

Den 12–13 maj ägde ett formellt ministerrådsmöte rum i Bryssel. Den 13 maj möttes idrottsministrarna. Jag hänvisar till den skriftliga rapporteringen från detta möte men kan förstås svara på eventuella frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Vi tackar för informationen.

Då går vi in på rådsdagordningen och dagordningspunkt 11, Resolution om en översyn av EU-medlemsstaternas representation och samordning inom Wada.

Anf. 4 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Världsantidopningsbyrån Wada är den globala organisation som arbetar mot dopning inom idrotten, bland annat genom att ta fram och övervaka den internationella antidopningskoden.

Stiftelsestyrelsen är Wadas högsta beslutsfattande organ. EU har tre platser i stiftelsestyrelsen. Resolutionen i fråga styr hur dessa platser fördelas mellan medlemsstaterna samt arbetsformerna för de tre EU-representanterna. Resolutionen styr även former för samordningen inom EU i antidopningsrelaterade frågor.

I resolutionen slås fast att en plats i styrelsen ska tilldelas en person med ansvar för idrottsfrågor på politisk nivå från en av medlemsstaterna i innevarande eller kommande ordförandeskapstrio. Resterande två platser

ska tilldelas personer med ansvar för idrottsfrågor på politisk nivå från övriga medlemsstater.

Resolutionen innehåller även ett antal nya processer för att stärka EU-samordningen inför möten inom den europeiska ad hoc-kommittén för Wada: Cahama.

Med detta går jag över till att samråda om regeringens förslag till svensk ståndpunkt.

Regeringen avser att ställa sig bakom ett godkännande av resolutionen om en översyn av EU-medlemsstaternas representation och samordning inom Wada. Regeringens förslag till ståndpunkt återfinns i sin helhet i det underlag som delats med ledamöterna inför sammanträdet.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går till dagordningspunkt 12, Demokrati och öppenhet inom idrotten.

Anf. 6 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Vid rådets möte kommer det också att hållas en diskussion om demokrati och öppenhet inom idrotten. I det bakgrundsunderlag som delats inför mötet lyfter ordförandeskapet upp att demokrati och öppenhet är fast förankrat i EU:s idrottspolitik.

Ordförandeskapet redogör vidare för att det trots detta fortfarande finns allvarliga utmaningar. Många internationella organisationer har fortfarande demokratiska underskott. Det finns brister vad gäller transparens. Idrotten används som ett verktyg för så kallad sportwashing. Europeiska tävlingar flyttas till icke-europeiska länder och arenor i kommersiella syften. Och så kallade utbrytarligor utgör ett hot.

Fokus för diskussionen väntas vara på hur EU och dess medlemsstater kan stödja internationella idrottsförbund i att stärka demokrati, öppenhet och integritet i styrningsstrukturer. Fokus väntas också läggas på hur EU och dess medlemsstater kan försvara och främja en europeisk idrottsmodell samtidigt som man hanterar utbrytarligor och flytt av europeiska tävlingar.

Med det går jag över till att samråda om regeringens förslag till svensk ståndpunkt.

Regeringen välkomnar att det danska ordförandeskapet har valt demokrati och öppenhet inom idrotten som tema för diskussionen. Regeringen välkomnar också att den självständiga idrottsrörelsen arbetar aktivt med dessa frågor och på så sätt värnar om och stärker good governance inom idrottsrörelsen.

Regeringen anser vidare att det är värdefullt med och ser positivt på att utveckla samarbetet på EU-nivå om dessa frågor, för att stärka öppenheten och demokratin inom europeisk och internationell idrott samt för att försvara och främja den europeiska idrottsmodellen.

Regeringen anser att en stärkt dialog med idrottsrörelsen är central i arbetet. Ett exempel på en viktig åtgärd på området är det strategiska dokument för att stärka den europeiska idrottsmodellen som EU-kommissionen just nu arbetar med att ta fram.

Anf. 7 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Självklart står jag och Centerpartiet verkligen bakom regeringens ståndpunkt. Det är inget snack om det. Detta är mer av ett medskick eller en fundering.

Det här är verkligen ett högaktuellt ämne i hela världen, inte minst med tanke på den utveckling som sker i USA. Vad tänker ministern och hur känns diskussionen inför mötet när det gäller just USA:s eventuella inflytande i de här frågorna?

Anf. 8 JACOB RISBERG (MP):

Herr ordförande! Tack för dragningen, ministern!

Jag instämmer i Anna Lasses kommentarer. Vi står självklart också bakom detta. Det här är kanske också ett medskick, eller lite av en fråga om hur Sverige själv jobbar med detta. Det märks att olika grenar eller idrottsrörelser ser väldigt olika på vilket inflytande man ska ha och hur man agerar gentemot till exempel andra stater när det ordnas mästerskap och så vidare.

Till och med inom samma fotbollsförbund eller idrottsförbund – nu avslöjade jag lite för mycket – kan man agera på väldigt olika sätt beroende på om det gäller herrlandslaget eller damlandslaget gentemot till exempel Fifa och Uefa när det kommer till mänskliga rättigheter och den typen av frågor.

Jag vill veta vilken sorts dialog ministern har med idrottsrörelsen. Idrottsrörelsen ska självklart vara självständig. Men samtidigt ser vi att idrottsrörelsen har enorm påverkan på andra stater i frågor som deltagande och så vidare. Men vi ser också att man agerar på väldigt olika sätt beroende på vilka som sitter i ledningen och så vidare.

Jag skulle vilja höra någon reflektion kring det.

Anf. 9 MATHIAS TEGNÉR (S):

Ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Det låter kanske nästan som att vi har snackat ihop oss före sammanträdet här, vilket vi inte har gjort. Vi står såklart också bakom inriktningen. Och vi tycker, precis som jag tror att de flesta partierna här i salen gör, att det här är nationella frågor i grunden och att det är bra att vi har en självständig idrottsrörelse.

Men det har tagits upp här tidigare – jag uppfattade också att ministern nämnde det – att den här typen av frågor blir mer aktuella nu, med tanke på den geopolitiska situation som vi befinner oss i. Jag uppfattar att idrottsrörelsen ibland har svårt att hantera de frågorna. Det vågar jag säga eftersom jag är en del av och har haft uppdrag för idrottsrörelsen.

Min fråga till ministern är: Vad blir Sveriges inriktning i den här diskussionen, som jag uppfattar som väldigt positiv, när det gäller just dessa svåra frågor? Det går att rada upp exempel där olika främmande stater är väldigt aktiva kopplat till idrottsarrangemang och hur man benämner olika länder. Den typen av frågor har idrottsrörelsen svårt att hantera. Det är viktigt att politiken finns med där.

Hur kommer ministern att agera kopplat till detta viktiga initiativ från det danska ordförandeskapet?

Anf. 10 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Ordförande! Tack, ledamöterna, för väldigt bra frågor! Det här är spännande och ganska svårt.

Flera av er sa, kanske omedvetet, att idrottsrörelsen ska vara självständig. Och det ska den vara. Det är min uppfattning. De ska fatta sina egna beslut om den här typen av frågor. Annars är de inte självständiga. Det tycker jag är en viktig grundförutsättning. Om det stärks överlag är jag också övertygad om att vi får mer good governance i allmänhet.

Problemet är i stor utsträckning sammanblandningen av idrott och auktoritära statsmakter i olika länder. Det är då vi får en accentuering av den här typen av problem. Mer självständighet för idrottsrörelsen leder sällan till mer auktoritära tendenser. Det är snarare tvärtom.

Därför är det viktigt att värna att idrotten inte används på ett speciellt sätt, i speciella syften. Den ska tillåtas vara just självständig, demokratisk och uppbyggd för att säkra trygghet för minoriteter och enskilda och så vidare – det som vi lägger i good governance-begreppet.

Det vi fortfarande ser i en rad förbund är väldigt oroväckande. Jag tänker till exempel på det som hände inom bordtennisen, där vi har en av få svenskar i den absoluta förbundstoppen i världen. Ni minns kanske att Petra Sörling inte kände sig trygg när det internationella bordtennisförbundet hade kongress. Den typen av händelser, att man upplever hot i samband med den typen av kongresser och annat, är djupt oroande.

Det är ingen slump att ledare med olika typer av drag åt det hållet vill använda sporten på olika sätt, som ledamoten Lasses pekar på. Därför är jag oerhört glad att det danska ordförandeskapet, kanske inte så oväntat, har tagit initiativ till den här diskussionen och det här fokuset. Men det gäller också från kommissionen. Det är jätteviktigt.

Vi i Sverige kan ju vilja värna den svenska idrottsmodellen. Men om inte Europa värnar en europeisk idrottsmodell kan vi på sikt glömma den svenska idrottsmodellen. Det är min uppfattning. Hur ska vi kunna ha ett svenskt fotbollsförbund eller hockeyförbund som har en svensk idrottsmodell om alla andra har en auktoritär idrottsmodell eller en modell som ser helt annorlunda ut? Det kommer inte att fungera. Det är otroligt centralt.

Därför kommer vi att vara tydliga med att vi ser stora behov av att tillsammans i Europa verkligen värna modellen med självständighet och demokratisk uppbyggnad. Europa är på något sätt världens hopp också i den här typen av frågor.

Jag minns särskilt en diskussion på ett idrottsministermöte för något år sedan där Uefa var på besök och berättade om sitt arbete. Tre gånger sa representanten för Uefa till alla idrottsministrar på plats: Uefa is not Fifa, Uefa is not Fifa, Uefa is not Fifa. Det gjorde han ju av ett enda skäl, nämligen för att vi skulle förstå att det råder helt olika värderingar i de två olika organisationerna. Det är naturligtvis skrämmande på sitt sätt, men det är också bra att Uefa har synen på sig själva att de står för något annat och vill sprida, exportera och se till att det får inflytande också i Fifa.

Europa är viktiga i fotbollssammanhang. Vi ska alltså inte ge upp hoppet om att det går att förändra. Men just nu ser vi inte riktigt de rörelser vi skulle vilja se i dessa olika sammanhang. Det gäller många förbund. Men hur det utvecklas i fotbollen är förstås väldigt viktigt.

Jag för naturligtvis dialog med den svenska idrottsrörelsen om detta, både när det handlar om olympiska sammanhang och när det handlar om internationella sammanhang i olika förbund.

Anf. 11 JACOB RISBERG (MP):

Jag håller helt och fullt med ministern om det han säger. Jag vill bara komplettera med att det inte alltid bara är auktoritära stater som trycker på, har synpunkter på eller försöker påverka idrottsrörelsen och så vidare. Många både klubbar och förbund är också lite fångna av den typen av sponsorer de har. Vissa sponsorer ägs av auktoritära stater, men andra sponsorer är bara stora, multinationella företag som också förhindrar rörelsen att vara självständig vad gäller uttalanden och så vidare. Man kan känna påtryckningar också därifrån.

Det är alltså inte alltid bara antidemokratiska stater som försöker påverka eller använda idrotten. Det kan till viss del också vara de som ser till att klubbarna eller förbunden överlever rent ekonomiskt som påverkar hur rörelsen kan agera och vilken typ av uttalanden de kan göra i olika frågor.

Det handlar alltså inte bara om hur man ska agera gentemot stater. Det är också en demokratisk fråga och egentligen en fråga om hur man ska agera när det gäller kapitalet.

Anf. 12 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Så kan det förstås vara. Samtidigt ska vi väl understryka här att kapital är viktigt för att förbunden ska kunna överleva. Sponsring är viktigt för att de ska kunna klara det, om inte staten är beredd att ta ett långt större ansvar än vi hittills varit beredda att göra.

Nu satsar vi mycket medel, och vi ställer också vissa typer av återrapporteringskrav när det gäller hur man arbetar med vissa frågor. Vi försöker dock göra det på ett balanserat, bra och rimligt sätt och i linje med idrottsrörelsens egna värderingar.

Men det är besvärliga frågor för idrottsförbunden att hantera, särskilt som man har egna ideal som dramatiskt krockar med de ideal som finns i de internationella organisationerna.

Jag känner mig i allmänhet trygg med den svenska idrottsrörelsen och tycker att den ofta agerar bra och klokt i dessa sammanhang. Jag tycker inte att vi ska skämmas för hur vår svenska idrottsrörelse agerar i internationella sammanhang – tvärtom.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Med det konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 13, Övriga frågor.

2025/26:14
21 november

Anf. 14 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):
Herr ordförande! Jag har inget särskilt att ta upp under dagordningspunkten Övriga frågor men svarar givetvis gärna på frågor.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:
Vi tackar socialministern med medarbetare för närvaro vid dagens sammanträde i EU-nämnden och ett gott samråd och önskar trevlig helg och lycka till på rådet.

Anf. 16 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):
Det är vi som ska tacka.

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 13 maj 2025

Återrapport från informellt ministermöte den 3–4 november 2025

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 27–28 november 2025

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar kulturminister Parisa Liljestrand med medarbetare hjärtligt välkomna, och vi fokuserar nu på kultur. Vi börjar med en återrapport.

Anf. 18 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Jag börjar med att återrapportera från rådsmötet som hölls i mitten av maj. Under mötet godkände rådet rådsslutsatser om stöd till unga konstnärer, artister, kulturarbetare och kreatörer i början av karriären och rådsslutsatser om bedömningen av den rättsliga ramen för audiovisuella medietjänster och videodelningsplattformstjänster.

Under mötet hölls också en riktlinjedebatt om den nya kulturstrategin i Europeiska unionen, Kulturkompassen, och framtiden för programmet Kreativa Europa.

Medlemsstaterna var eniga om att Kulturkompassen är ett välkommet initiativ och att det är ett lovande verktyg för att lyfta fram kulturens strategiska vikt och inneboende potential samtidigt som en strategi kan hjälpa till att främja såväl skapande kultur som kulturarv.

Gällande programmet Kreativa Europa var det ett flertal medlemsstater som uttalade att det är viktigt att fortsätta att arbeta för en stärkt budget i kommande budgetförhandlingar. Sverige betonade vikten av ett gemensamt strategiskt dokument på kulturområdet i EU där kulturens frihet och roll som samhällsbärare lyfts fram och att Kreativa Europa är ett viktigt program men att det också är viktigt att det kommande budgetförhandlingarna inte föregås.

Under Övriga frågor presenterades Kiruna som europeisk kulturhuvudstad 2029.

För ytterligare information hänvisar jag till den skriftliga rapport nämnden fått.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går till nästa återrapport.

Anf. 20 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Den 3–4 november anordnande det danska ordförandeskapet ett informellt kultur- och medieministermöte i Köpenhamn, och Sverige representerades av statssekreterare Karin Svanborg-Sjövall.

Mötet var uppdelat i två teman. Den första dagen fokuserade på kulturen i Ukraina och den andra på mediefrågor. Under mötesdagen om Ukraina hölls det gruppdiskussioner med en efterföljande plenardiskussion som tog utgångspunkt i ett diskussionsunderlag från

ordförandeskapet. Diskussionerna handlade framför allt om stöd till ukrainsk kultur och ukrainskt kulturarv. Under mötesdagen om mediefrågor hölls två gruppdiskussioner med efterföljande plenardiskussion utifrån diskussionsunderlag från ordförandeskapet. Den ena diskussionen handlade om hur man kan skydda tillförlitlig information i den digitala tidsåldern och den andra om Europas vision om det europeiska innehållet.

Även här hänvisar jag till den skriftliga rapport nämnden fått.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Då går vi över till information och samråd och går in på rådsdagordningen punkt 8, Slutsatser om den strategiska roll som kultur, kulturarv och audiovisuella verk har för att upprätthålla europeiska och demokratin motståndskraft.

Anf. 22 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Rubriken säger nästan allt. Det här är rådsslutsatser som det danska ordförandeskapet har föreslagit och som handlar om just detta. Utgångspunkten för förslaget är Europeiska unionens arbetsplan för kultur för perioden 2023–2026 och Europeiska rådets strategiska agenda för perioden 2024–2029.

I rådsslutsatserna understryks att vi inte kan ta våra europeiska värderingar, vår demokrati och vårt levnadssätt för givna utan att vi behöver arbeta aktivt med att försvara och skydda det Europa står för. Här lyfts kultur och kulturarv upp som viktiga pelare i demokratiska samhällen. Slutsatserna innehåller också uppmaningar till medlemsstaterna att agera för att skydda värderingar, identitet och kollektivt minne genom att främja kultur i alla former.

Regeringen välkomnar slutsatserna och ställer sig positiv till att kulturens och kulturarvets roll i att upprätthålla europeiska värderingar, kulturell mångfald och demokratisk motståndskraft tydligt lyfts fram. Regeringen avser att ställa sig bakom ett godkännande av rådsslutsatserna.

Anf. 23 JACOB RISBERG (MP):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för dragningen.

Hur kommer AI in i detta? Det blir mer och mer inblandning av AI i kultur, och hur hittar vi en resiliens när det gäller just europeiska värderingar, demokrati och så vidare när kultur nyttjas i mer negativa eller cyniska syften? Finns detta med i diskussionerna och slutsatserna? Samtidigt som vi vill att kulturen ska vara fri och oberoende måste vi fundera på hur vi kan mota att kultur används i fel syften, särskilt med tanke på AI.

Anf. 24 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Jag tackar ledamoten för en viktig fråga.

Rådsslutsatserna har ett lite annat fokus än AI, men när vi pratar om att motverka desinformation och bygga upp motståndskraft är AI givetvis en viktig del. Det handlar om att bygga upp motståndskraft hos våra respektive befolkningar så att de kan tänka kritiskt och förstå vad det är de

möts av i såväl text som bild. Men AI är också en tillgång när det gäller att försvara kultur och kulturarv. Det är alltså två sidor av samma mynt.

På europeisk nivå diskuteras AI när det gäller användande, upphovsrätt och lagstiftning. Men dessa frågor är också nationella och behöver få vara det eftersom alla har lite olika sätt att adressera detta.

Frågan är viktig, och vi är på den, diskuterar den och ser på den utifrån olika perspektiv. AI ses som en tillgång men också som något vi behöver bygga upp en motståndskraft mot. Framför allt måste lägstanivån av kritiskt tänkande öka när AI breder ut sig.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Slutsatser om tillgång till tillförlitliga nyheter som en del av det europeiska demokratiförsvaret.

Anf. 26 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Det danska ordförandeskapet har föreslagit rådsslutsatser om tillgång till trovärdiga nyheter som en del av den europeiska demokratiskölden.

Demokratiskölden är ett nytt strategiskt initiativ av EU-kommissionen som presenterades den 12 november i år. Avsikten med initiativet är att fortsätta det strategiska arbetet med att stärka EU:s och medlemsstaternas demokratiska processer och motståndskraft mot otillbörlig informationspåverkan.

I rådsslutsatserna tydliggörs den viktiga roll redaktionella medier har för att säkerställa motståndskraftiga demokratiska samhällen. Slutsatserna pekar också på behovet av att skydda och stärka sådana medier.

I utkastet lyfts olika utmaningar som redaktionella nyhetsmedier möter i dagens samhälle fram, bland annat framväxten av nya aktörer, vilket påverkar såväl affärsmodeller och annonsintäkter som produktion av och tillgång till trovärdiga nyheter.

Slutsatserna innehåller också flera uppmaningar till medlemsstaterna och kommissionen, till exempel att skapa rättvisa konkurrensvillkor mellan redaktionella medier och nya digitala aktörer och att följa upp och utvärdera relevanta lagar och beslut. Slutsatserna innehåller också uppmaningar att stärka tillgången till stöd för redaktionella nyhetsmedier, att utforska sätt att skapa bättre förutsättningar för hållbara affärsmodeller inom mediesektorn och att skydda och stärka public service-mediernas oberoende och relevans. Vidare uppmanas medlemsstaterna och kommissionen att följa upp tidigare åtaganden om mediekunskap och att integrera mediepolitik i den bredare säkerhets- och digitaliseringspolitiken.

Regeringen välkomnar rådsslutsatserna och det tydliga fokuset på redaktionella nyhetsmediers betydelse för det demokratiska samhällets motståndskraft. Regeringen avser att ställa sig bakom ett godkännande av rådsslutsatserna.

Anf. 27 MATHIAS TEGNÉR (S):

Ordförande! Jag tackar kulturministern för redogörelsen.

2025/26:14
21 november

Det danska ordförandeskapet har som sagt föreslagit rådsslutsatser om tillgång till tillförlitliga nyheter som en del av demokratiskölden. Demokratiskölden är som vi alla vet ett nytt strategiskt initiativ, och avsikten med initiativet är att fortsätta det strategiska arbetet med att stärka och skydda EU:s och medlemsstaternas demokratiska processer och motståndskraft mot otillbörlig informationspåverkan. Vi socialdemokrater tänker att det här är helt centralt att arbeta med just motståndskraft. Det är viktigt.

Jag kommer nu att göra en liten avvikelse från ämnet. Möjligen noterade några av er att det i går var 50 år sedan Spaniens diktator Francisco Franco dog. Hans död var en förutsättning, om än inte ett tillräckligt rekvisit, för demokratiseringsprocessen i Spanien. Den dåvarande spanske kungen, som i andra sammanhang har visat dåligt omdöme, var helt central i denna demokratiseringsprocess genom sitt ledarskap i dessa viktiga frågor.

Jag gjorde denna avvikelse från ämnet för att jag tror att det är viktigt att länder som Sverige visar ledarskap i denna typ av frågor. Jag är fullt medveten om att vi inte ska ha en inrikespolitisk debatt här, men en förutsättning för att Sverige ska kunna vara en ledare i dessa frågor är att dessa frågor också hanteras bra på hemmaplan. Såpo brukar i sina rapporter poängtera hur viktigt det är att möta desinformation samt hur aktiva fientliga makter är i Sverige och hur de använder svenska aktörer för att underminera vår öppenhet och vår demokrati.

Vi som varit med i EUN ett tag vet att det för inte alltför många år sedan fanns ledamöter som åkte på Putinläger i Ryssland, och sådant påverkar givetvis Sveriges motståndskraft. Dessutom arbetar regeringsunderlagets största parti fortfarande med trollfabriker och använder desinformation som en del av det politiska landskapet.

Jag tänker att dessa frågor kommer att bli extremt viktiga under det kommande året och att det är viktigt att den svenska regeringen tar upp dessa frågor i EU och arbetar med dem. Men det är också viktigt att vi klarar av att hantera dessa frågor här hemma, för annars kommer Sverige inte att kunna vara en ledare i kampen mot desinformation. Motståndskraften är som sagt central för Sveriges framtida frihet.

Min undran, efter ett kanske något insinuant inlägg, är hur regeringen avser att arbeta med den här frågan när man väl åker till Bryssel. Jag uppfattar att svaret från regeringen är något neutralt, och jag skulle vilja höra varför.

Anf. 28 JACOB RISBERG (MP):

Herr ordförande! Jag har egentligen inget emot förslaget till svensk ståndpunkt; jag vill bara ta upp något som kanske är kopplat till Mathias Tegnér's synpunkter här.

I Sverige har vi ju traditionen att våra redaktionella medier är ganska oberoende av politiskt inflytande. Vi kan jämföra det med hur det ser ut i USA, där vi ser allt större splittring mellan olika mediehus. Det är svårt att värja sig mot det, framför allt när det hela tiden ställs krav på medier av olika ägarskap och olika sponsorer.

Därför vill jag trycka på behovet av en stark public service. Det tas också upp i rådsslutsatserna, men jag tror att man nog kan understryka hur pass viktigt det är. Medielandskapet ser olika ut i olika länder i EU,

men det är viktigt att fortsätta prata om att en stark public service, inte bara redaktionella nyhetsmedier, kan vara en garant mot en alltför politiserad nyhetsbevakning. Det är bara ett medskick där: Fortsätt trycka på för stark public service i samtliga EU-länder!

2025/26:14
21 november

Anf. 29 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Ordförande! Det här blir inte en fråga till ministern, utan jag vill bara för ordningens framföra att det som framfördes av ledamoten från Socialdemokraterna här nyss inte är en uppfattning som vi delar och inte heller med verkligheten överensstämmande.

Anf. 30 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Jag tänker att jag ger ett mer generellt svar på frågan om Sveriges inställning när det gäller rådsslutsatserna.

Jag kan konstatera att Sverige har gott renommé ute i Europa när det gäller att arbeta med mediefrihet. Vi har också en stark ställning när det gäller en stark och oberoende public service i och med att vi ger public service så pass goda långsiktiga förutsättningar i Sverige. De andra länderna tittar på oss och ställer frågor om hur vi gör detta på ett bra sätt.

När det gäller nyhetsmedier i övrigt, kommersiella medier, har vi ju i Sverige från och med förra året där ett lite annat system för mediestödet. Det här har man också uppmärksammat bland våra kompisar i EU, som tittar på hur vi har konstruerat det här stödet för att få det att fungera med EU:s statsstödsregler och fortfarande vara till hjälp och till gagn för fria kommersiella medier.

Vi har en stark mediemarknad i Sverige. Den ska vi värna. Den består av både ett starkt och oberoende public service och fria kommersiella medier. Det är balansen däremellan som Sverige ska fortsätta klara av att upprätthålla på ett bra sätt och som också ger oss gott renommé i Europa när man pratar om fria och starka medier.

Därför ser regeringen de här rådsslutsatserna som positiva. Även om just mediefrågorna är och behöver få fortsätta vara nationella är det klart att vi också ska lära av varandra. Kan vi bistå andra medlemsstater med att få ännu starkare och friare medier, både public service och kommersiella medier, är det ju till gagn för alla. Av det skälet ser vi dessa rådsslutsatser som positiva och tycker att det är bra att vi kan ställa oss bakom dem.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Med det konstaterar jag att det förefaller finnas stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går in på dagordningspunkt 10, Programmet AgoraEU.

Anf. 32 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Under den här punkten kommer det danska ordförandeskapet att presentera en lägesrapport gällande förhandlingarna om kommissionens förslag till programmet AgoraEU. Presentationen kommer att vara offentlig och gå att följa via rådets hemsida. Medlemsstaterna förväntas inte tala under denna punkt, utan det kommer enbart att vara en redovisning av läget.

Anf. 33 MATHIAS TEGNÉR (S):

Ordförande! Jag har bara en fråga.

Jag är ju inte ledamot i kulturutskottet, men min bild är att i normalfallet har den långsiktiga inriktningen i en fråga hanterats i respektive fackutskott. Min fråga är om det finns några särskilda skäl till att den här frågan inte har varit uppe i kulturutskottet. Programmet lades ju fram för ett tag sedan.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Jag ska inte föregripa kulturministern, men det är planerat för överläggning i kulturutskottet den 2 december.

Det här är en informationspunkt på rådsdagordningen. Det är inför riktlinjedebatter och beslut som man brukar överlägga i utskotten.

Anf. 35 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Jag har inget att tillägga där, ordförande. Det stämmer.

Anf. 36 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Det är jättebra att man planerar en överläggning med kulturutskottet om det här programmet, men förhandlingarna pågår uppenbarligen. Det sa ju kulturministern själv.

Det är inte ovanligt – det är snarare vanligt – när regeringen har producerat en faktapromemoria att den då vänder sig till riksdagen och har överläggning med sakutskottet för att få mandat för hur förhandlingarna ska drivas. Sedan kommer det tillbaka till EU-nämnden i olika sammanhang inför ministerråd.

Jag tycker att det ändå är en relevant fråga som Mathias Tegnér ställer. Vad är anledningen till att det här är inplanerat först i december, och vad förhandlar Sverige på för mandat just för tillfället?

Anf. 37 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Ja, programmet förhandlas kontinuerligt; det är alldeles riktigt. Det görs i rådsarbetsgruppen för kulturfrågor, och hittills har medlemsstaterna fått ställa frågor till kommissionen om de olika punkterna och kunnat komma med än så länge väldigt preliminära synpunkter.

De här förhandlingarna kommer att fortsätta och pågå under hela våren, så det här är inget som kommer att bli klart i december. Däremot kommer överläggningen med utskottet att ske i december, och det är en tid som utskottet självt har valt.

Anf. 38 MATHIAS TEGNÉR (S):

Ordförande! Jag har också bilden att om regeringen ska framföra en åsikt i Bryssel behöver det på något sätt vara förankrat i ett fackutskott.

Om det här har förhandlats kontinuerligt, som statsrådet precis sa, och Sverige har lämnat preliminära synpunkter blir frågan ändå: Om det inte finns någon överlagd ståndpunkt, vad har den svenska regeringen framfört? Har man framfört någonting och i så fall med vilket mandat?

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Det här är en informationspunkt på dagens sammanträde.

Det är en fråga för kulturutskottet att bestämma när man kallar till överläggning. Kulturutskottet har tagit del av faktapromemorian, som färdigställdes i juli. Eller förslaget kom i juli, men faktapromemorian har inte på något vis hemlighållits för kulturutskottet.

Har man synpunkter på detta föreslår jag en KU-anmälan, för vi kommer inte att utreda det här i EU-nämnden när vi ska överlägga om en ståndpunkt som inte är en ståndpunkt i ett informationsärende där vi bara tackar för informationen.

Anf. 40 MATHIAS TEGNÉR (S):

Ordförande! Jag instämmer i delar av det ordföranden sa, men min bild är att både regeringen och riksdagen har ett ansvar för att det sker överläggningar. Det är alltså inte enbart kulturutskottets ansvar, som ordföranden precis gav uttryck för.

Jag skulle vilja framföra att det snarare är regeringens ansvar för att överlägga som brukar lyftas fram i de här sammanhangen – även om det är ett delat ansvar. Det tycker jag är viktigt.

En KU-anmälan kan vara lämplig, men det tänker jag att vi inte behöver diskutera här och nu. Däremot är det väl lämpligt när statsrådet är här att hon med viss information beskriver hur Sverige har förhandlat i de här frågorna, som nu ska hanteras i Bryssel, eftersom det är en del av del av den här frågan.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

När sammanträdet är avslutat och protokollet är justerat utmanar jag ledamoten Tegnér att hitta i uppteckningarna att jag sa att detta endast åvilar riksdagen. Det kommer han inte att finna, för det var inte det jag sa.

Anf. 42 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Jag tänker att det kanske finns skäl att gå igenom en del process. Då tänker jag att jag kan lämna ordet till Christoffer, som kan föredra lite om processen så att nämnden får en bild av hur det har sett ut.

Vi är naturligtvis måna om att sköta överläggningarna, att riksdagen alltid ska ha den information som det åligger oss att ge riksdagen och att vi inte åker och förhandlar om saker när vi inte har mandat att göra det.

För en närmare genomgång av processen lämnar jag ordet till Christoffer.

Anf. 43 Kanslirådet CHRISTOFFER LÄRKNER:

Ända sedan det här dokumentet kom in till regeringen har vi haft en kontinuerlig diskussion med kulturutskottet om fakta-PM och senare om planering inför överläggning.

Förslaget gäller inte bara kulturutskottet utan också konstitutionsutskottet, socialförsäkringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet, vilket innebär att det har krävts ganska stor koordinering i riksdagen för att hantera detta.

Vid kontakter med kulturutskottet har de bestämt när de vill ha den här överläggningen. De har kunnat ta in materialet i fakta-PM och tyckte att en lämplig punkt var efter den första informationsinhämtningsperioden i EU. Där har alltså medlemsstaterna hittills inte genomfört några

förhandlingar utan kommit med frågor. Vissa länder har redan börjat inkomma med synpunkter i detta arbete. Sverige är inte ett av de länderna eftersom vi inte har något tydligt mandat. Vi har ställt frågor utifrån det som står i fakta-PM och rena informationsfrågor om hur kommissionen har tänkt i olika delar.

Det är så vi ligger till just nu. Sverige har inte inlett några faktiska förhandlingar om innehåll i programmet. Det ska man inte heller göra i det här skedet i förhandlingarna i Bryssel.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för informationen.

Då går vi över till Övriga frågor.

Anf. 45 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Jag har inget att tillägga där.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi så mycket för kulturministerns och medarbetarnas närvaro vid dagens sammanträde i EU-nämnden. Vi önskar trevlig helg när det blir dags och lycka till i rådet.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Då tar vi oss in på utbildningsfrågor.

Med oss har vi statssekreterare Oscar Wåglund Söderström med
medarbetare.

Vi börjar med en återrapport.

Anf. 48 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Ordförande! När det gäller återrapportering från det formella rådsmötet
den 12 maj har EU-nämnden fått en rapport. Om ni har frågor om det kan
vi svara på dem.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor, och vi tackar så mycket för informationen.

Jag tror att vi har ytterligare en återrapport.

Anf. 50 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Ja, och det är återrapporten från det informella ministermötet i
september. Samma sak där – nämnden har fått en rapport, och vi kan svara
på frågor.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor, och vi tackar för informationen även på den
punkten.

Vi går in på dagordningspunkt 4, Förordningen om Erasmus plus.

Anf. 52 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Ordförande! Som ni vet presenterade kommissionen sitt förslag till
EU:s långtidsbudget, MFF, den 16 juli. Samtidigt presenterades en rad
olika sektorsförslag, bland annat kommissionens förslag på nytt
Erasmusprogram för perioden 2028–2034.

Det övergripande syftet med Erasmus+-programmet är att främja
utbildning, kompetensutveckling och internationellt samarbete inom
Europa och globalt. Det här är EU:s flaggskeppsinitiativ – ett välkänt
sådant, ska också sägas – för utbildning, ungdom och sport.

På rådsmötet nästa vecka kommer en lägesrapport om höstens
pågående förhandlingar om förordningen om Erasmus+ att presenteras,
men inga beslut kommer att fattas den här gången.

Regeringen föreslår att Sverige noterar den här lägesrapporten.

Anf. 53 MARKUS SELIN (S):

Ordförande! Det här har egentligen inte med saken att göra, men jag
vill komma med en liten påminnelse för oss alla: Vi är bekväma och vana

med att ta emot svenska gymnasieklasser, men det går också att ta emot klasser från Europa här i riksdagens lokaler.

Anf. 54 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Tack till statssekreteraren! Jag vill börja med att säga att jag verkligen har full respekt för hårt arbetande statssekreterare. Jag har själv haft sådana i min närhet och har alltså full respekt för dem.

Det är regeringen som företräder Sverige när man förhandlar i EU, men det är den här nämnden som ger mandat för hela rådsdagordningen inför kommande ministerråd. Jag passar därför på att ställa min fråga här. Det är det muntliga ordet som gäller, och det är oftast till fördel för ministern och regeringen. Det är en viktig anledning till att ministern bör vara den som är på plats här i EU-nämnden för att sedan kunna företräda Sverige.

Min fråga är därför: Är det statssekreteraren eller är det din minister som kommer att företräda Sverige på ministerrådet?

Anf. 55 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Herr ordförande! Först och främst: Jag vet att statsrådet Edholm har meddelat ordföranden varför hon inte kan vara här i dag, och jag kan hälsa från henne.

Det blir jag som kommer att företräda regeringen på rådsmötet i nästa vecka under de här punkterna.

Anf. 56 ANDERS EKEGREN (L):

Det står väldigt mycket om arbetsmarknadens behov och att programmet ska stärka arbetsmarknadens behov med relevanta kompetenser.

Mina frågor är: Är det någon speciell typ av utbildningar man tänker sig – till exempel inom medicin eller teknik? Och på vilket sätt kommer det att kunna genomföras i de olika länderna?

Anf. 57 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Ordförande! Jag tror att detta hör till nästa punkt, som handlar om utbildningsområdet, och inte till rapporten kring Erasmus.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Det tror jag också. Men då vet du vilken fråga som kommer och kan vara väl förberedd när vi kommer in på den dagordningspunkten.

Vi tackar så mycket för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Resolution om en andra cykel inom den strategiska ramen för det europeiska utbildningssamarbetet inför ett europeiskt område för utbildning 2026–2030.

Anf. 59 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Ordförande! Det är rådsresolutionen om det europeiska utbildningsområdet som sätter ramarna för samarbetet inom det europeiska utbildningsområdet fram till 2030.

Det är sex olika strategiska prioriteringar som föreslås i resolutionen.

Den första handlar om läs- och skrivkunnighet och kunskaper i matematik och naturkunskap.

Den andra handlar om utvecklandet av digital kompetens och medborgarskapsutbildning, som ska bidra till demokratiska normer och värderingar i utbildningen.

Den tredje rör livslångt lärande och mobilitet för alla.

Den fjärde handlar om att förbättra attraktivitet, kompetens och motivation inom läraryrket.

Den femte handlar om att främja excellent och attraktiv europeisk yrkesutbildning.

Den sjätte och sista strategiska prioriteringen handlar om att verka för en konkurrenskraftig europeisk högre utbildning.

Det har också skett några uppdateringar av målen i resolutionen. Det ska först sägas att målen är på EU-nivå; de är alltså inte nedbrutna på medlemsstat. De ska avspegla ett medelvärde bland de olika medlemsländerna, så alla medlemsstater måste alltså inte uppnå alla mål.

I början av veckan fick nämnden ett dokument som var uppe på Coreper i förra veckan. På Coreper gick det inte att nå enighet om den här versionen då en medlemsstat – jag kan nämna att det är Ungern – motsatte sig godkännande. Ordförandeskapet har då återkommit med en uppdaterad version av resolutionen, och här har mål åtta, som handlar om mobilitet, strukits. Det kan vi beklaga. Det rör både mobilitet för eftergymnasial utbildning och mobilitet för yrkesutbildning.

Regeringen stöder ordförandeskapets ursprungliga idé att samla alla mål på ett ställe. Det ger en väldigt tydlig överblick av vad målen innebär och så vidare. Men det ska samtidigt sägas att mobilitetsmålen faktiskt antogs redan 2024. Det skedde då genom den rådsrekommendation som kallas Europa på väg – möjligheter till mobilitet i utbildningssyfte för alla. Även om resolutionen blir utan mobilitetsmål betyder det alltså inte att de inte finns.

Regeringen stöder att endast målet om yrkesutbildning läggs tillbaka i resolutionen som ett sätt att komma överens. Jag avser att ta upp frågan på mötet om det finns tillfälle för det.

Det ska sägas att det fortfarande pågår en diskussion i Coreper i dag, så det finns också en möjlighet att man kommer överens i frågan.

Med detta sagt föreslår regeringen att Sverige kan ställa sig bakom godkännandet av resolutionen då det annars inte blir någon överenskommelse alls.

Anf. 60 ROSE-MARIE CARLSSON (S):

Jag har bara en reflektion över det förra ärendet och den fråga som ledamoten ställde tidigare. Det står faktiskt om arbetsmarknadens behov av relevanta kompetenser också under den dagordningspunkt det handlade om.

Men jag begärde ordet med anledning av dagordningspunkt 5 och mål 8. Detta mål är, precis som statssekreteraren säger, borta. Vi tycker att det är olyckligt eftersom det var kopplat till mål med siffror för hur man skulle kunna mäta att man uppnår målet. Det handlar bland annat om utbytesstudenter.

Hur kommer man att jobba med detta? Regeringen driver nu linjen att vi ska vara överens om att det här inte ska vara med som mål eftersom det finns i strategin. Hur påverkar det våra universitet och utbytet där när det inte står på detta sätt?

Nästa fråga man kan ställa är denna: Var det så oerhört viktigt för regeringen att man skulle vara fullständigt överens att man ville offra detta viktiga mål? Det gäller även yrkesutbildningen. Det målet är ju också borta även om det kan nämnas i texten som strategi.

I stället skulle det kunna vara en ordförandeslutsats där man skriver under att man inte har gått med på detta utan tycker att det första dokumentet var bra.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Då kanske statssekreteraren kan svara på denna fråga och Anders Ekegrens fråga.

Anf. 62 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Jag ber om ursäkt, för det stämmer att det som ledamoten Ekegren frågade om även finns under Erasmuspunkten. Kommissionen har flera initiativ när det gäller just sådant som kopplas till arbetsmarknadens behov. Det kan till exempel handla om STEM-området men även annat. Det finns en diskussion om vilka områden det gäller.

När det gäller målen finns de, som jag nämnde tidigare, redan på pränt. Det är klart att vi kan beklaga att de inte finns med i den här resolutionen, men de är trots det ändå gällande. Man kan säga att det finns många andra väldigt viktiga mål som nog ändå gör att vi behöver komma överens i frågan, och det vore olyckligt att göra halt för allting bara för att det inte går med detta.

Det är dock naturligtvis ett problem att ett medlemsland, och ofta samma medlemsland, många gånger håller emot i de här frågorna. Skälet till detta är att Ungern i det här fallet inte får medel till mobiliteten inom Erasmus på grund av att de är frysta.

Anf. 63 MATILDA ERNKRANS (S):

Jag följer upp de mycket relevanta frågor som Rose-Marie Carlsson ställde.

Statssekreteraren får gärna redogöra lite mer för hur regeringen tänker. En resolution måste antas med enighet; det vet vi. Så länge Ungern lägger in sitt veto mot olika delar blir det ingen enighet. Men man kan – vilket har hänt tidigare – i stället anta en ordförandeskapsslutsats för att markera och sätta ned foten när det gäller att man inte låter Ungern slänga in ett veto i denna process.

Om det handlar om en resolution med föreslagna nio mål får vi väl ändå utgå ifrån att bedömningen är att alla dessa nio mål behövs. Nu säger statssekreteraren ungefär att man kan leva med att det åttonde målet om mobilitet när det gäller eftergymnasial utbildning och yrkesutbildning stryks eftersom det redan finns med någon annanstans.

Då är frågan: Är det fler av dessa mål som också finns med någon annanstans? Och vad är det som gör att man tycker att det är viktigt att det blir enighet kring en resolution?

Det är egentligen det här vi känner att vi behöver bena ut lite. Till syvende och sist handlar det om att Ungern har pengar som är frysta och som de inte får använda till sitt Erasmusprogram därför att landet inte följer EU:s grundläggande värderingar och inte upprätthåller rättsstatens principer. Då ska landet inte heller ha pengar i det här programmet. Om

Ungern sedan använder detta till att lägga krokben och förstöra för andra i en så viktig fråga som mobilitet för eftergymnasial utbildning och yrkesutbildning är det rätt ovärdigt.

2025/26:14
21 november

Frågan är: Vad är det som gör att det är viktigare att nå enighet kring en resolution än att slåss för att målen finns kvar, till exempel genom en ordförandeskapsslutsats?

Anf. 64 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Tack så mycket, statssekreteraren! Min grundfråga var egentligen: Varför? Men jag fick svaret att det handlar just om de frysta medlen, och det är ju självklart.

Jag tänker inte anmäla någon avvikande mening, men det här är en intressant diskussion. Jag utgår från att den förs i Regeringskansliet och framför allt mellan de olika departementen eftersom detta förekommer lite här och var. Det är bra om man funderar på hur man strategiskt ska mota detta oskick från Ungern, för det här är verkligen ett större problem.

Anf. 65 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Ordförande! Ja, Anna Lasses, det är verkligen en intressant diskussion! Det är helt korrekt att det här förekommer i olika rådsformationer och så vidare. Det är väldigt problematiskt, och det är givetvis också därför jag avser att markera detta i diskussionen under rådsmötet.

När det gäller det som Matilda Ernkrans tog upp om varför vi inte väljer att gå vidare med ordförandeskapsslutsatser, till exempel, gör regeringen helt enkelt bedömningen att det är bra att hålla ihop så många mål som möjligt för att få en tydlig överblick.

Jag kan förstå invändningen, men vi tror ändå att det är vägen framåt, särskilt eftersom de här målen också finns på pränt sedan ett år tillbaka och detta egentligen inte påverkar i sak.

Anf. 66 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Regeringen är uppenbarligen väldigt mån om att det här ska bli en resolution och enighet och är beredd att plocka bort de mål där Ungern lägger in sitt veto. Det verkar ju fortfarande pågå förhandlingar, så det kanske är fler mål som Ungern har synpunkter på – jag har ingen aning.

I opposition kan vi inte bedöma om värdet av en enig resolution är större än värdet av att alla mål är kvar i en ordförandeskapsslutsats. Vi klarar inte riktigt av att värdera det, för det är inte helt enkelt.

Men skulle man inte kunna tänka sig att ett land som Sverige åtminstone lämnar någon form av röstförklaring om man nu tänker gå med på en resolution som antas med enighet men där Ungern har lagt in sitt veto och plockat bort mål som Sverige uppenbarligen tycker är viktiga? Det är väl det minsta man kan tycka att regeringen och statssekreteraren skulle kunna uttrycka.

Anf. 67 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Ordförande! Jag ska nämna igen att det kommer att vara möte i Coreper i dag, där man fortsätter att försöka lösa ut frågan.

Ungern har inte lagt in veto mot fler mål, utan det gäller just det eftergymnasiala mobilitetsmålet. Det är alltså *ett* mål. Vi hoppas därmed att det andra, yrkesutbildningsmålet, läggs in.

När det gäller markering tycker jag att det är ett ganska effektivt sätt att ta ordet i debatten och diskussionen och markera på det sättet. Det är det vi avser att göra. Men jag uppskattar medskicken om att markera tydligt i frågan.

Anf. 68 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Då anmäler vi socialdemokrater en avvikande standpunkt. Om regeringen avser att anta en resolution med enhällighet där inte alla nio mål finns med borde man åtminstone, anser vi, lämna in en officiell röstförklaring där man tydliggör att detta faktiskt inte är ett acceptabelt beteende från ett medlemsland gentemot andra medlemsländer.

Det här är viktiga mål som Sverige står upp för, men det handlar om skälet till att vi ändå röstar för.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade standpunkt med avvikande standpunkt anmäld från Socialdemokraterna.

Vi rör oss vidare till dagordningspunkt 6, Yrkesutbildningens roll för konkurrenskraft och resiliens.

Anf. 70 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Ordförande! Det danska ordförandeskapet planerar en diskussion om yrkesutbildningens roll för konkurrenskraft och motståndskraft. Bakgrunden är de diskussioner som förts den senaste tiden om EU:s bristande konkurrenskraft och behovet av åtgärder för att minska kompetensgapet.

De frågor som det danska ordförandeskapet har skickat med och förberett handlar om hur yrkesutbildningsprogram bättre kan anpassas till arbetsmarknadens behov och hur yrkesprogrammets kvalitet kan öka liksom om balansen mellan könen, särskilt inom STEM-utbildningar.

Anf. 71 ROSE-MARIE CARLSSON (S):

Är jag här får jag väl säga någonting, tänker jag.

Detta är ju ett diskussionsunderlag, och det finns två punkter som man ska diskutera. När vi läser förslaget till standpunkt tycker vi att regeringen har en lite passiv ansats till punkten. Vi tycker att regeringen hade kunnat lyfta in eller fortsätta diskussionen med hur man kan arbeta med arbetsmarknadsutbildningar, exempelvis, något vi trots allt gör här i Sverige. Regeringen hade kunnat lyfta fram positiva exempel som studiemedel, omställningsstudiestöd, samarbete med näringslivet, branschråd, jobbspår och så vidare som sätt att tillgodose arbetsmarknadens parter när det gäller utbildning och kompetens. Kompetensbrist finns inte heller bara i Sverige utan också på flera andra ställen i Europa.

Anf. 72 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Ordförande! Tack till Rose-Marie Carlsson för medskicket om att lägga till detta! Det här är ju verkligen ett erfarenhetsutbyte och en diskussion mellan medlemsländerna och inget annat.

Jag kommer att använda de ståndpunkter som vi tidigare har begärt mandat för och exempelvis lyfta att vi i Sverige har en relativt ny form av yrkesutbildning på eftergymnasial nivå, just för att möta arbetsmarknadens behov. Jag tänker även lyfta piloten med motsvarande modell inom yrkesutbildning. Vi tänker dessutom ta upp STEM-strategin och särskilt fokusera på att det behövs fler flickor och kvinnor inom STEM-utbildningarna.

Jag tar också med mig detta med omställningsstudiestödet. Det är givetvis en väldigt viktig punkt att ta upp i debatten – så tack!

Anf. 73 MARKUS SELIN (S):

Ordförande! Jag kan inte låta bli. Jag är inne på mitt åttonde år i EU-nämnden och tycker att detta med STEM är otroligt viktigt, inte minst utifrån min yrkesbakgrund från Ingenjörssverige.

När vi pratar om STEM och kvinnor glömmer vi en viktig detalj, och detta blir då mitt medskick: Vad kan göra att män tar ett större ansvar för jämställdheten så att kvinnor kan göra karriär och även lockas till mansdominerade yrken? Jag vill bara understryka, efter att ha hållit på med detta några år i EU-nämnden, att det inte får bli bara läpparnas bekännelse och fina ord utan också något konkret.

Jag skulle kunna ta hela fredagen i anspråk för att prata om hur viktiga ingenjörskunskaper och teknologyrkena och de naturvetenskapliga yrkena är för ett exportberoende land som Sverige, men jag tror att jag väljer att avrunda nu. Som sagt är detta dock direkt kopplat till vårt välstånd.

Anf. 74 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Jag tackar för medskicket. Jag kanske helt enkelt då får ta den punkten vidare på rådsmötet. Det var kloka inspel, också kring jämställdheten.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Dagordningspunkt 7 är Övriga frågor. Finns det något att säga där, statssekreteraren? Nej, det gör det inte.

Då tackar vi statssekreteraren med medarbetare så hemskt mycket för deras medverkan vid dagens sammanträde med EU-nämnden. Vi önskar trevlig helg när det blir dags och lycka till vid rådet.

Anf. 76 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Stort tack och trevlig helg tillbaka!

§ 4 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor

Statssekreterare Michaela Hollis

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 12 maj 2025

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 27–28 november 2025

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Då tar vi oss vidare till ungdomsfrågorna. Vi har med oss statssekreterare Michaela Hollis med medarbetare och hälsar er hjärtligt välkomna till dagens sammanträde med EU-nämnden.

Vi börjar med en återrapport.

Anf. 78 Statssekreterare MICHAELA HOLLIS:

Herr ordförande! Det är väldigt roligt att få vara här för allra första gången. Tack för inbjudan!

Den 12–13 maj ägde ett formellt ministerrådsmöte rum i Bryssel. Den 12 maj var det med ungdomsministrarna. Jag hänvisar till den skriftliga rapport som ni har fått från detta möte men kan svara på frågor om ni har några sådana.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för informationen.

Vi tar oss då in på dagordningspunkt 3 på rådsdagordningen, Stärka ungdomars resiliens genom Erasmus+ 2028–2034.

Anf. 80 Statssekreterare MICHAELA HOLLIS:

Herr ordförande! Vid rådets möte kommer det att hållas en diskussion om hur motståndskraften, alltså resiliensen, bland unga människor kan stärkas genom Erasmus+-programmet för perioden 2028–2034.

I det bakgrundsunderlag som har presenterats inför mötet redogör ordförandeskapet för att Erasmus+-programmet i en tid av ökade globala spänningar och osäkerhet kan bidra till stärkt sammanhållning bland unga i EU. Ordförandeskapet lyfter därtill att Erasmus+, parallellt med att Europas försvar och säkerhet stärks, kan bidra till att bygga upp Europas demokratiska motståndskraft.

Vid denna punkt väntas även en diskussion om instrument och åtgärder på EU-nivå som skulle kunna stödja medlemsstaterna i att öka ungas medborgerliga och demokratiska engagemang.

Med det går jag över till att samråda om regeringens förslag till svensk standpunkt.

Regeringen välkomnar att frågan om att stärka ungas motståndskraft lyfts i förslaget till nytt Erasmus+-program för 2028–2034. Regeringen anser vidare att det är angeläget att samtliga områden som programmet inbegriper inkluderas på ett ändamålsenligt, effektivt och tillfredsställande sätt som skapar mervärde.

Det är viktigt att säkerställa att ungdomsfrågorna och Europeiska solidaritetskåren synliggörs tillräckligt i förslaget. Regeringen anser även att det är viktigt att säkerställa att medlemsstaterna ges tillräckligt inflytande över programmets implementering.

Regeringen anser därtill att Erasmus+ tillsammans med EU:s ungdomsdialog och förslaget till AgoraEU är viktiga åtgärder på EU-nivå för att öka bland annat ungas medborgerliga och demokratiska engagemang.

Regeringens förslag till ståndpunkt återfinns i sin helhet i det underlag som delats med ledamöterna inför detta sammanträde.

2025/26:14
21 november

Anf. 81 AIDA BIRINXHIKU (S):

Vi från Socialdemokraterna skulle tydligare vilja framhålla frågor om ungas etablering på arbetsmarknaden, något som såklart är helt avgörande för motståndskraften. Vi tycker att den utveckling vi ser kopplat till ungdomsarbetslösheten i flera medlemsländer, bland annat Sverige, är oroväckande i den bemärkelsen. Därför tycker vi att Sverige i ståndpunkten kan vara mer pådrivande för att koppla frågor som rör just ungas etablering på arbetsmarknaden till Erasmus+-programmet och skulle vilja att regeringen tydligare beaktade detta i de fortsatta diskussionerna om programmets utformning.

Anf. 82 Statssekreterare MICHAELA HOLLIS:

Tack så jättemycket för det medskicket! Den diskussionen förs nu också, det vill säga att möjliggöra den typen av utbyte också vad gäller yrken. Kanske mina medarbetare kan säga lite mer exakt vad som har lyfts fram i den delen.

Anf. 83 Departementssekreterare LISA ADOLFSSON:

Utbildning är också en del i programmet. Just den här diskussionen kommer att fokusera på ungdomsfrågorna. Att rusta unga genom utbildning är dock naturligtvis ett sätt att bidra till deras etablering på arbetsmarknaden.

Anf. 84 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Jag hälsar statssekreteraren välkommen till EU-nämnden.

Vi biträder naturligtvis det Socialdemokraterna sagt om att det skulle vara bra om den här regeringen orkade lyfta fram också hur man kan använda Erasmus+ för att nå unga och deras etablering på arbetsmarknaden, men det har vi redan sagt.

Det jag egentligen skulle vilja fråga är något annat. Det är ju regeringen som företräder Sverige i EU:s förhandlingar i Bryssel. EU-nämnden ger mandat på hela rådsdagordningen inför kommande ministerråd. Det är det muntliga ordet som gäller i EU-nämnden, vilket oftast är till fördel för ministern och regeringen.

Men detta är också en viktig anledning till att ministern är den som kommer till EU-nämnden eftersom ministern är den som ska företräda Sverige. Har man inte varit på plats i EU-nämnden är det svårt att ta med sig det talade ordet, helt enkelt.

Därför är väl en rimlig fråga om det är statssekreteraren som kommer att företräda Sverige på ministerrådet i nästa vecka.

Anf. 85 Statssekreterare MICHAELA HOLLIS:

Vi skickar såklart med det som har sagts här. Det är inte ministern som kommer att företräda Sverige nästa vecka utan ambassadören.

Anf. 86 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Det är väl om möjligt ännu sämre och visar på ett rätt dåligt engagemang i EU-frågorna, men det är ju upp till regeringen att avgöra.

Då vet vi att det varken är statssekreteraren eller ministern som kommer att företräda Sverige nästa vecka utan EU-ambassadören – synd med så viktiga frågor på dagordningen, till exempel ungas etablering på arbetsmarknaden. Sverige har ju ändå 25 procents ungdomsarbetslöshet och borde kanske finnas på plats för att föra fram hur man kan använda alla till buds stående medel för att se till att unga kan etablera sig på arbetsmarknaden.

Men men, det är regeringens ansvar.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Med det konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare på rådsdagordningen och kommer till Övriga frågor. Finns det något att säga där, statssekreteraren?

Anf. 88 Statssekreterare MICHAELA HOLLIS:

Herr ordförande! Jag har ingenting särskilt att lyfta när det kommer till dagordningspunkten Övriga frågor. Jag svarar dock gärna på eventuella frågor.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi statssekreteraren med medarbetare för medverkan vid dagens EU-nämnd och önskar trevlig helg och lycka till vid rådet.

Anf. 90 Statssekreterare MICHAELA HOLLIS:

Detsamma och tack!

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Vi önskar statssekreterare Diana Janse och hennes medarbetare hjärtligt välkomna.

Vi börjar med en återrapport.

Anf. 92 Statssekreterare DIANA JANSE:

Herr ordförande! Jag tackar för möjligheten att komma till nämnden och informera om det kommande mötet i utrikesrådet för handelsfrågor den 24 november. Det är jag som kommer att företräda regeringen på detta möte.

Det senaste informella mötet i FAC gällande handelsfrågor ägde rum i Horsens i Danmark den 13–14 oktober. Där representerades regeringen av mig. Återrapportering från det mötet har skett skriftligen. Vid mötet diskuterades EU:s handelsrelationer med USA, ekonomisk säkerhet och pågående frihandelsförhandlingar.

Det senaste formella mötet i FAC gällande handelsfrågor var det extrainsatta möte som ägde rum den 14 juli, där regeringen representerades av bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa. Även från det mötet har återrapportering skett skriftligen. EU:s handelsrelationer med USA, pågående frihandelsförhandlingar och EU:s handelsrelationer med Kina diskuterades vid detta möte.

Om nämnden inte har några frågor föreslår jag att vi går vidare till det aktuella mötet den 24 november.

Anf. 93 AIDA BIRINXHIKU (S):

Jag har en fråga som rör återrapporten från mötet den 14 juli, där Mercosuravtalet diskuterades.

Vi välkomnar såklart att detta ros i hamn så fort som möjligt; det är ju något som Sverige har varit pådrivande för. En förutsättning för att det ska ske verkar vara de så kallade skyddsåtgärderna vad gäller känsliga jordbruksprodukter.

Vi undrar hur regeringen och statssekreteraren ser på att den typen av skyddsåtgärder får en så kallad prejudicerande verkan för kommande förhandlingar och att detta på sikt försvårar pågående och kommande frihandelsavtalsförhandlingar. Det leder till osäkerhet för de importörer som vill dra nytta av tullkvoterna i EU:s frihandelsavtal.

Jag skulle vilja ta upp denna fråga efter de diskussioner som enligt återrapporten har förts.

Anf. 94 Statssekreterare DIANA JANSE:

Vi har framfört till kommissionen att vi kan acceptera de bilaterala skyddsåtgärderna för känsliga jordbruksvaror i just Mercosuravtalet,

eftersom de bedöms vara nödvändiga för att ro avtalet i hamn. Samtidigt har vi framfört att vi anser att dessa åtgärder inte ska ses som prejudikat för framtida frihandelsavtal, och detta har kommissionen ställt sig bakom.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för informationen.

Vi går vidare till rådsdagordningens punkt 3, Pågående bilaterala handelsförhandlingar.

Anf. 96 Statssekreterare DIANA JANSE:

Ordförande! Som första dagordningspunkt förväntas rådet få en uppdatering om läget i pågående frihandelsförhandlingar. Särskilt fokus kommer att ligga på de pågående förhandlingarna med Indien.

Varje nytt frihandelsavtal stärker EU:s globala position, breddar vår handel och öppnar dörrar till nya marknader för svenska företag. Att EU förhandlar fram fler frihandelsavtal är särskilt viktigt mot bakgrund av det osäkra geopolitiska läget och den tilltagande protektionismen.

Regeringen ser därför mycket positivt på att det i dagsläget pågår intensiva frihandelsförhandlingar mellan EU och länder som Indien och Filippinerna. Vi vill också att förhandlingarna med Australien återupptas i närtid. De slutförhandlade avtalen med Mercosur, Mexiko och Indonesien bör komma på plats så snart som möjligt.

Vi ser verkligen ett behov av att agera skyndsamt och har därför varit pådrivande i diskussionerna om att effektivisera EU:s processer. Regeringen vill till exempel att frihandelsavtal ska kunna börja gälla redan innan de har översatts till alla medlemsstaters språk.

Regeringen verkar även för att rena handelsavtal ska vara möjliga. Med det menar vi ökad öppenhet för flexibilitet för att EU-kommissionen ska kunna ro förhandlingar i hamn. Om kommissionen på kort tid ska kunna förhandla fram nya avtal är en flexibel hållning helt avgörande. I vissa fall kommer det inte att vara möjligt att förhandla fram den typ av fullständiga och väldigt komplexa avtal som vi är vana att se.

Förhandlingarna mellan EU och Indien förtjänar ett särskilt omnämnande. EU-kommissionen har valt att i år särskilt prioritera dessa förhandlingar, vilket vi från svensk sida ser mycket positivt på. Detta är dock inte någon enkel process, vilket nämnden tidigare har informerats om.

Vi noterar att förhandlingstakten har ökat. Syftet är att gå i mål i januari. Detta är glädjande, och vi hoppas att det kan bidra till att lösa kvarstående knäckfrågor. Ett substantiellt avtal som kan bidra till tillväxt, handel och investeringar i såväl EU som Indien är vad vi eftersträvar i dessa förhandlingar.

Anf. 97 JACOB RISBERG (MP):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för dragningen!

Jag tycker att det finns lite problematik kring det hela. Det känns ibland som att man ser det som att handelsavtal löser alla världens problem. Handelsavtal bör vara verktyg för bland annat fattigdomsbekämpning, främjande av mänskliga rättigheter, demokratisering och global klimatpolitik. I samband med handelsavtalet med Nya Zeeland togs dessa frågor upp och beaktades, och de skrevs dessutom in i det handelsavtalet

på ett väldigt bra sätt. När det inte finns en motpart som själv engagerar sig i denna typ av frågor är det viktigt att EU lyfter upp sådana frågor och ställer den typen av krav vad gäller handel. Det görs inte alltid – till exempel är avtalet med Chile inte alls lika starkt.

Jag går över till att prata om kommande avtal. Handelsavtalet med Förenade Arabemiraten, som har kommit ganska långt, nämns inte ens. Man kan inte bara förhandla fram frihandelsavtal och tro att vi kan använda handel som ett påtryckningsmedel. Vi skulle gärna se att man pausar förhandlingarna om ett handelsavtal med Förenade Arabemiraten så länge som Förenade Arabemiraten fortsätter att bryta mot FN:s vapenembargo gällande Sudan, dit man skickar vapen.

Förutom den nyss nämnda aspekten skulle ett handelsavtal med Förenade Arabemiraten förmodligen göra att vi kan köpa guld ännu billigare från Förenade Arabemiraten, som är ett av världens största länder när det gäller guldhandel. En väldigt stor del av detta guld är smugglat guld, och det finansierar bland annat kriget i Sudan. Båda sidorna i kriget hanterar enormt stora mängder guld som de använder för att handla.

Vi vill anmäla avvikande ståndpunkt. Vi skulle vilja att Sverige driver på för att pausa de här förhandlingarna till dess att Förenade Arabemiraten lever upp till sina förpliktelser enligt FN-stadgan, slutar bryta mot FN:s vapenembargo och upphör med den guldhandel som göder den fruktansvärda situationen i Sudan.

Anf. 98 AIDA BIRINXHIKU (S):

Jag vill inleda med att konstatera något som vi redan har sagt flera gånger i näringsutskottet och även här i EU-nämnden. Vi socialdemokrater vill se ett annat mål för handelspolitiken. Vi vill se ett mål i enlighet med det som var det riksdagsbundna målet för handelspolitiken när vi socialdemokrater var i regeringsställning, det vill säga en fri, hållbar och rättvis handelspolitik. Det innebär att vi tycker att EU ska vara pådrivande för handelsavtal där man inte urholkar skyddet eller ambitionen när det gäller klimatet, arbetstagares rättigheter eller arbetet mot korruption.

Jag tycker att det är viktigt att Sverige driver på för nya frihandelsavtal. Vi socialdemokrater vill dock se att Sverige också är pådrivande för andra typer av handelssamarbeten, som kan gå mycket fortare och som fokuserar på sektorer som är viktiga för Sverige. Ett exempel är digital handel – där har vi sett goda exempel med bland annat Japan. Det handlar också om att säkra tillgången till strategiskt viktiga råvaror, vilket vi tycker att de här handelssamarbetena borde göra.

Slutligen vill jag följa upp någonting som vi tidigare har tagit upp i nämnden. Vi efterlyser en tydligare strategi från EU:s sida när det gäller globala partner i Latinamerika och Afrika. Vi ser att det finns många länder, framför allt i de framväxande ekonomierna, som söker ett alternativ till den osäkerhet som just nu råder på handelspolitikens område. Vi har en stark tro på att Sverige och EU kan utgöra ett sådant alternativ.

Anf. 99 ANDREAS LENNKVIST MANRIQUEZ (V):

Ordförande! Vi i Vänsterpartiet ställer oss bakom det som framfördes av Miljöpartiet gällande avtalet med Förenade Arabemiraten. Vidare står vi fast vid den avvikande ståndpunkt vi tidigare anmält i utskottet.

Anf. 100 Statssekreterare DIANA JANSE:

Frågorna tangerar varandra, så jag försöker att besvara dem i ett sjok.

Vi tror på vikten av att driva nya avtal vidare brett. Vi behöver nya handelspartner med tanke på det geopolitiska och geoeconomiska läge som råder och de protektionistiska vindar som blåser. Det är därför vi tänker oss ett större fokus på just handelsfrågorna i de här avtalen genom att ha rena handelsavtal för att ge EU ökad flexibilitet och, som jag sa inledningsvis, för att hjälpa kommissionen att kunna slutföra förhandlingar.

Vi är införstådda med att avtal som förhandlas fram i snabbare takt inte alltid kommer att kunna vara lika heltäckande som de avtal vi är vana att se, men vi tror ändå att detta är rätt avvägning att göra. Ambitiösa frihandelsavtal är givetvis något vi bör eftersträva som utgångspunkt, men mot bakgrund av det osäkra geopolitiska omvärldsläget och protektionismen behöver kommissionen den här flexibiliteten.

Vi behöver också mycket kortare ledtider. Titta bara på hur lång tid det har tagit att förhandla fram Mercosuravtalet och ro det i hamn! Vi kan inte ta 20 år på oss för nya handelsavtal; det är ohållbart. Därför driver Sverige på för större flexibilitet och snabbare processer.

När det gäller UAE är regeringens och EU:s position tydlig. Vi uppmanar alla externa aktörer, inklusive UAE, att avstå från att direkt eller indirekt förvärra den sudanesiska konflikten och att i stället agera konstruktivt och koordinerat för att nå en fredlig lösning på konflikten.

Jag noterar att UAE tillbakavisar uppgifterna om att man skulle ge stöd till rebellgruppen Rapid Support Forces. Sverige, EU och andra internationella aktörer uppmanar externa aktörer att agera konstruktivt för att den fruktansvärda konflikten i Sudan, som är en av världens värsta konflikter ur ett humanitärt perspektiv, ska få ett slut. Jag vill också poängtera att EU har sanktionslistat enskilda företag som är baserade i UAE för deras inblandning i Sudan. Det rör sig bland annat om företag som finansierar olika väpnade grupper.

Jag tror att man ska ha med sig att vi håller kanalerna till UAE öppna för påtryckningar och dialog. Vi har möjlighet att ta upp frågor som är av vikt för oss, vilket också görs. Det har gjorts av utrikesministern i dialogen med hennes motpart, av handelsministern tillika biståndsministern i hans dialog – senast den här veckan, tror jag – och av kabinetssekreteraren. Det är alltså en dialog vi har och ämnar fortsätta ha.

Slutligen gällde det digital handel. Vi ser att vi behöver steppa upp arbetet med digital handel; det är ett viktigt instrument för att öka transparensen och förutsägbarheten för företag, främja en säkrare internetmiljö för konsumenter och även medverka till att riva digitala handelshinder. Vi stöder också att EU är aktivt när det gäller att ingå fler avtal som innehåller digitala handelsregler. Det innebär att kommissionen jobbar med att ta fram digitala komplement till redan befintliga handelsavtal, och det ser vi positivt på.

Anf. 101 JACOB RISBERG (MP):

Herr ordförande! Jag blev nästan mer deprimerad av att höra det här talet.

Jag håller med statssekreteraren om att vi absolut behöver nya handelspartner. Vi behöver diversifiera vår handel på grund av det

geopolitiska läget. Där är vi överens, men sedan känns det som att man har en extremt cynisk bild av omvärlden där handel alltid går före respekten för mänskliga rättigheter och klimatfrågor och där vi inte ens lever upp till våra folkrättsliga förpliktelser.

Vi kan ta ett exempel, nämligen det handelsavtal med Marocko som undertecknades nu i oktober och där EU agerar helt och hållet i strid med den egna EU-domstolens domslut från förra året. Man kastar det västsahariska folket under bussen. Man tappar helt enkelt hävstången när man ingår ett avtal och inte använder själva förhandlingarna som ett påtryckningsmedel.

När det kommer till Förenade Arabemiraten har man i två och ett halvt års tid, sedan stridigheterna i Sudan bröt ut, pratat med dem. Man har sagt: Vi vill inte att ni fortsätter att skicka vapen dit. De fortsätter dock att skicka vapen. Man har sagt: Vi vill inte att ni fortsätter att handla med Sudan. De fortsätter dock att handla med Sudan.

De påtryckningar som omvärlden har utövat på Förenade Arabemiraten har alltså inte hjälpt. Det hjälper inte att säga att man pratar med dem varje gång man träffar dem, för det händer fortfarande ingenting.

Skulle man däremot säga att man pausar förhandlingarna med Förenade Arabemiraten tills de lever upp till sin folkrättsliga förpliktelser skulle det sätta en helt annan press på dem. Om man låter förhandlingarna fortsätta som om ingenting har hänt, vilken press blir det då på dem? Det finns andra stater runt om i världen som lyssnar på den kritik som förs fram, men det görs ju ingenting åt saken. På vilket vis har Förenade Arabemiraten ändrat sitt agerande under de här två och ett halvt åren av kritik och krig i Sudan? De har till och med skickat legosoldater till Sudan.

Man säger: Vi sätter press på dem, men vi tänker fortsätter fortsätta förhandla eftersom det är viktigt att få ett frihandelsavtal på plats så snart som möjligt. Det om något är cyniskt.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Jag vill fråga Aida Birinxhiku om Socialdemokraterna har en avvikande ståndpunkt; det brukar nämligen vara så under den här punkten.

Anf. 103 AIDA BIRINXHIKU (S):

Ja, precis, jag vill följa upp den avvikande ståndpunkt som vi tidigare har anmält i diskussionen om pågående frihandelsavtalsförhandlingar.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Det brukar handla om detta med fri, rättvis och hållbar?

Anf. 105 AIDA BIRINXHIKU (S):

Precis, och utöver nya frihandelsavtal tycker vi att Sverige ska driva på för andra typer av handelssamarbeten och att det ska finnas en strategi för globala partner i Latinamerika och Afrika.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar så mycket för förtydligandet.

Anf. 107 Statssekreterare DIANA JANSE:

Herr ordförande! Tack, ledamoten Risberg! Då återvänder vi alltså till frågan om förhandlingarna med UAE.

Jag delar inte bilden att förhandlingarna fortsätter som om inget har hänt, för det finns en stark internationell press på UAE. Skulle vi pausa förhandlingarna skulle det innebära att vi tappat den möjlighet till dialog och till att pressa på som nu finns och som vi använder. Vi vill också ha den här dialogen med UAE för att de ska använda sina kontakter för att nå en fredlig lösning i UAE. De ingår nämligen i Quadgruppen.

Det här är alltså en dialogmöjlighet som vi bedömer att vi är betjänta av att ha.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Med det konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande ståndpunkt från Miljöpartiet och Vänstern och en från Socialdemokraterna.

Vi tar oss vidare på rådsdagordningen och kommer då till punkt 4, Handelsförbindelserna EU–Kina.

Anf. 109 Statssekreterare DIANA JANSE:

Ordförande! Frågan om handelsrelationen med Kina avhandlas mot bakgrund av de många handelsrestriktioner som Kina har infört under året och som har fått konkret påverkan på europeiska företag. Det gäller särskilt den begränsade kinesiska exporten av kritiska mineral och halvledare.

EU-kommissionen väntas redogöra för den senaste tidens utveckling av handelsrelationen med Kina. EU-kommissionen har under hösten lyft fram ett växande antal områden där Kinas agerande utgör utmaningar för europeiska företag. Detta gäller bland annat till följd av nya exportrestriktioner för kritiska mineral och halvledare.

Under denna dagordningspunkt kan även frågan om hur EU kan agera för att säkerställa att utländska direktinvesteringar bidrar till utvecklingen av vissa värdekedjor i unionen komma att diskuteras.

Regeringen välkomnar att EU-kommissionen fortsatt för en aktiv dialog med Kina vad gäller handelsfrågor av relevans för EU och dess medlemsstater. Kina är, givet landets utbyggda tillverkningsindustri och växande tekniska kompetens, en integrerad del av många svenska och europeiska företags globala värdekedjor. Regeringens bedömning är att EU därutöver måste agera på olika fronter för att säkerställa europeiska intressen i relation till Kina.

Regeringen välkomnar därför en bredare ansats där EU säkerställer ett eget aktörskap i relation till Kina. Ansatsen bör bygga på fortsatt dialog men också inkludera konkreta åtgärder som bidrar till att europeiska företag minskar sårbara beroenden av Kina och har tillgång till nödvändiga resurser.

Anf. 110 AIDA BIRINXHIKU (S):

Trots att ett avtal eller någon sorts överenskommelse om de nya restriktionerna nu har nåtts mellan USA och Kina är ju de tidigare begränsningar kvar, och vi ser också att samtalen ...

Tidigare begränsningar – jag syftar på exportrestriktionerna från Kinas håll och att samtalen mellan EU och Kina om lätnader inte verkar ha lett till några konkreta resultat. Jag vill därför upprepa den fråga som ställdes i näringsutskottet i går om huruvida regeringen och statssekreteraren kan ge någon uppdatering om hur samtalen mellan EU och Kina går.

Med det sagt finns det två separata diskussioner på mötet, en om handelsrelationen med Kina och en om handelsrelationen med USA, men det intressanta här är hur de två relationerna påverkar varandra – inte minst när det gäller den strategi som EU-kommissionen har presenterat, och arbetat länge med, och som rör just ekonomisk säkerhet. Strategin är ett sätt att försöka säkerställa att det utbyte som finns med Kina sker med beaktande av svenska och europeiska intressen. Hur skulle statssekreteraren säga att den försämrade transatlantiska relationen påverkar strategin om ekonomisk säkerhet från kommissionens håll?

Äpropå just begreppet om ekonomisk säkerhet framförde jag följande i näringsutskottet i går, och jag vill lyfta det i dag igen. Jag ställer mig frågande till varför det i den svenska ståndpunkten, varken i den skriftliga eller den som statssekreteraren nu läste upp muntligen, nämns något om ekonomisk säkerhet. Strategin har ju tagits fram på EU-nivå för att hantera den riskminimeringspolitik – de-risking – som behövs för att vi ska kunna minska strategiska beroenden i det här sammanhanget.

Där tror jag att Sverige har en viktig roll att spela i att försöka hitta likasinnade partner för att kunna diversifiera men också för att kunna ha en väl avvägd ansats där man balanserar behovet både av att stärka vår motståndskraft och av att främja långsiktig konkurrenskraft och produktivitet på EU-nivå genom att ha en offensiv handelspolitik och en väl fungerande inre marknad.

Här skulle vi från vår sida önska att Sverige – utan att det blir en semantisk diskussion – driver på för just ekonomisk säkerhet och visar stöd för det arbete som faktiskt har gjorts på EU-nivå för att kunna hantera den här typen av relationer inte minst ur ett handelspolitiskt perspektiv.

Anf. 111 MARKUS SELIN (S):

Det Aida Birinxhiku framförde är såklart jätterelevant och jätteviktigt. Jag tänkte ta på mig försvarsutskottshatten och göra en kortare utläggning, och jag tänkte även koppla på en annan aspekt som jag tycker har fallit bort och som jag har lyft i EU-nämnden tidigare.

Det första gäller Kina i sig. Jag vill bara få fört till protokollet att Kina i dag betraktas som en hårt auktoritär stat med tydliga totalitära drag, så har jag sagt det. Vi skulle kunna ha en längre utveckling när det gäller säkerhetspolitiken och försvarsutskottet, om allt från sällsynta jordartsmetaller till halvledarkomponenter, som statssekreteraren lyfte. Jag kan även nämna detta med data, digitalisering och hur våra informationsflöden snurrar runt och hanteras av den här totalitära staten – eller staten med totalitära drag, ska jag säga för att vara knivskarp.

Den aspekt som faller bort är immateriella rättigheter. Det är ett begrepp som i dag glöms bort eftersom vi har så mycket annat att fundera på. Det finns en tämligen stor konflikt som vi hoppas inte ska påverka oss men som förmodligen kommer att göra det. Det gäller en halvledarfabrik

i Nederländerna. Den konflikten rymmer i sig mycket av det vi pratar om, och den bottnar enligt Nederländerna i immateriella rättigheter.

Jag vill alltså bara få in det begreppet i diskussionen, så att man inte glömmar bort det. Vi har nämligen betydande utmaningar med Kinas immateriella tillgångar, och de har pågått en längre tid. Verktygen har varit allt från tullinstanser till förhandlingsåtgärder och att reglera marknadstillträden, och Kina har ju åkt snålskjuts. Med andra ord: Man snor rakt upp och ned idéer baserade på andras hårda arbete.

Jag tror att jag stannar där. Medskicket gäller alltså immateriella rättigheter.

Anf. 112 ANDREAS LENNKVIST MANRIQUEZ (V):

Ordförande! Vi upplever att såväl regeringen som EU den senaste tiden har närmat sig Kina utan egentliga motprestationer från Kinas sida, inte minst vad gäller MR-området. Det här blir mer av ett medskick, men Sverige och EU måste fortsätta att lyfta upp mänskliga rättigheter, inklusive fallet Gui Minhai, i alla sina kontakter med Kina.

Anf. 113 Statssekreterare DIANA JANSE:

Först och främst: Det finns inget avtal mellan USA och Kina än. Vad de har uppnått är en överenskommelse om en paus vad gäller olika eventuella åtgärder mot varandra.

Det är klart att det skapar stor osäkerhet i Europa att vi inte riktigt vet vad relationen USA–Kina kommer att landa i. Samtidigt behöver vi från Europas håll utgå från våra egna intressen och agera utifrån vårt bästa vetande. Den offensiva handelspolitik du pratade om, Aida Birinxhiku, går bland annat ut på en väl fungerande inre marknad, som du sa. Vi behöver ha en väl fungerande inre marknad, och att det görs stora insatser för att förbättra den inre marknadens funktionalitet är en jätteviktig aspekt av arbetet för att EU ska kunna bibehålla sin konkurrenskraft. De olika frihandelsavtalen är en del av vårt svar på den komplexa situation vi lever med.

Vad gäller ekonomisk säkerhet kommer hela diskussionspunkten om Kina vid handelsministermötet att handla om exportrestriktionerna för teknik och kritiska råmaterial, det vill säga frågor som rör just ekonomisk säkerhet och de-risking. Det genomsyrar regeringens Kinapolitik och mycket av diskussionerna inom EU om hur vi ska förhålla oss till Kina. Som statsrådet Dousa nämnde i näringsutskottet är det aspekter som finns med i vår ståndpunkt.

Vad gäller immateriella rättigheter är det mycket riktigt en stor fråga. Teknikläckage är ett stort problem. Regeringen lyfter löpande upp frågor om brister i immaterialrätten i dialogen med kinesiska motparter. Det är exempelvis en fråga som Team Sweden lyfter upp i olika kanaler på plats i Kina och som lyftes upp i samband med blandkommissionsmötet mellan Sverige och Kina i våras. Det är också en fråga som tarvar andra typer av åtgärder och såklart ökad medvetenhet om riskerna och att företagen själva är mer alerta och varse de stora riskerna.

När det gäller medskicket om MR, att vi tar upp den frågan och MR-situationen generellt och även Gui Minhai, tar vi upp det i våra kontakter. Utrikesministern gjorde det till exempel när hon var på plats i Kina.

Anf. 114 AIDA BIRINXHIKU (S):

Tack, statssekreteraren, för svaret!

Jag ser också frågan om ekonomisk säkerhet som en självklar del i Sveriges och Europas förhållningssätt i dessa frågor. Därför ställer jag mig frågande till att man inte vill nämna strategin om ekonomisk säkerhet i den svenska ståndpunkten.

Jag vill därför be om ett förtydligande för att kunna landa i huruvida vi socialdemokrater ska anmäla avvikande ståndpunkt eller inte. Vi delar inte uppfattningen att den ståndpunkt som redovisats muntligen här är tydlig på det området, utan vi skulle vilja se att Sverige driver på för en väl avvägd ansats när det kommer till ekonomisk säkerhet. Därför vill jag fråga statssekreteraren om man tar med sig det medskicket. Om inte vill jag anmäla avvikande ståndpunkt från Socialdemokraterna.

Anf. 115 Statssekreterare DIANA JANSE:

Jag uppfattar att vi är väldigt aktiva i resonemangen om ekonomisk säkerhet både hemmavid, när det gäller vad det betyder för oss, och i relationerna med kommissionen. Vi väntar på den rapport om ekonomisk säkerhet som ska komma från kommissionen den 3 december. Det är ett arbete som vi sedan kommer att ta vidare mer specifikt. Det gäller ekonomisk säkerhet inte bara i relation till Kina utan bredare.

Vi har alltså inte tappat den bollen. Jag håller helt och fullt med om att denna fråga är viktig. Den genomsyrar handelspolitiken mycket i dessa dagar.

Anf. 116 AIDA BIRINXHIKU (S):

Tack, statssekreteraren, för förtydligandet! Jag skulle vilja be statssekreteraren konkretisera vad det här betyder för svenskt vidkommande och vad Sverige konkret driver på för gällande arbetet med ekonomisk säkerhet i förhållande till Kina men även andra aktörer.

Anf. 117 Statssekreterare DIANA JANSE:

Ett konkret exempel är minskat beroende när det gäller kritiska mineral och kritiska insatsvaror över huvud taget.

Anf. 118 AIDA BIRINXHIKU (S):

Jag tycker att strategin och det arbete som görs på EU-nivå är så pass viktigt att det behöver förtydligas och vara något som det uttryckligen hänvisas till i den svenska ståndpunkten. Vi står därför fast vid vår avvikande ståndpunkt, som vi har anmält vid tidigare diskussioner i nämnden om handelsrelationen med Kina.

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Vill statssekreteraren säga något ytterligare?

Anf. 120 Statssekreterare DIANA JANSE:

Nej.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med avvikande ståndpunkt anmäld från Socialdemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Handelsförbindelserna EU–USA.

Anf. 122 Statssekreterare DIANA JANSE:

Herr ordförande! Under denna dagordningspunkt förväntas rådet få en lägesuppdatering av EU-kommissionen om den senaste utvecklingen i handelsrelationerna med USA.

Diskussionen väntas fokusera på det gemensamma uttalandet från den 21 augusti 2025 om en ramöverenskommelse mellan EU och USA och det fortsatta genomförandet av ramöverenskommelsen. Det gemensamma uttalandet bekräftade och förtydligade delar av den tidigare politiska uppgörelse som uppnåddes mellan EU-kommissionens ordförande von der Leyen och president Trump den 27 juli.

Regeringen anser att det gemensamma uttalandet lägger grunden för ett fortsatt arbete för att utveckla ömsesidig handel och ekonomiskt samarbete mellan EU och USA till nytta för båda parter. Det är ett ramverk för att driva det transatlantiska partnerskapet framåt vad gäller handel och investeringar liksom samarbete inom områden som energi, teknik, standarder och ekonomisk säkerhet.

Trots att tullarna överlag ligger på historiskt höga nivåer, vilket fortsatt är beklagligt, bidrar ramöverenskommelsen till mer långsiktiga och förutsägbara villkor för näringslivet liksom till att upprätthålla en konkurrenskraftig ställning för EU:s exportörer på den amerikanska marknaden.

En prioritet har varit att stabilisera situationen och skapa tydliga och långsiktiga villkor för transatlantisk handel och leverantörskedjor. Medlemsstaterna har stått enade bakom detta mål. Genom den överenskommelse som förhandlats fram undviks en skadlig tullupptrappning.

Samtidigt är vi oroade över aviseringen av nya tullar för ett antal sektorer och de fortsatt höga tullarna på stål och aluminium samt derivatprodukter. Nya sektoriella tullar riskerar att underminera ramöverenskommelsen. Det är centralt att både EU och USA respekterar ramavtalet och genomför sina åtaganden. Det är även mycket viktigt att föra förhandlingarna framåt när det gäller kvarstående frågor liksom att EU fortsätter att verka för goda handelsrelationer med både USA och andra länder.

Regeringen fortsätter att bevaka svenska intressen i EU:s dialog med den amerikanska administrationen och i det kommande arbetet med genomförandet av ramöverenskommelsen. Det är viktigt med ett enigt EU-agerande och en nära samverkan mellan EU-kommissionen och medlemsstaterna. Unionens styrka ligger i att kunna agera tydligt och samfällt.

Jag vill också nämna att EU:s USA-diskussion följs av en lunch där US Trade Representative Greer och handelsminister Lutnick är inbjudna.

Anf. 123 AIDA BIRINXHIKU (S):

Jag vill inleda med att säga att vi socialdemokrater ser med oro på de siffror som Kommerskollegium har lanserat om hur Sveriges samlade export har påverkats mer än övriga EU eftersom tullarna blev så höga just för de strategiskt viktiga sektorer som finns i Sverige kopplat till stålindustrin och fordonsindustrin. Samtidigt har vi mindre export inom de sektorer som fick lägre tullar. Vi vill därför fråga hur regeringen inte bara bevakar utan också driver på för svenska intressen i de diskussioner som förs.

Vi har också noterat den farhåga som finns för att USA kommer att utöka listan över produkter som omfattas av stål- och aluminiumtullarna på 50 procent i strid med överenskommelsen och därutöver de osäkerheter som finns kopplade till de så kallade 2-3-2-åtgärderna, alltså tullar med hänvisning till nationell säkerhet, som kan ligga på en högre nivå än överenskommelsen om 15 procent som man har landat i.

Jag undrar därför om statssekreteraren kan säga något ytterligare om den typen av osäkerheter och vilka intressen Sverige bevakar i detta sammanhang.

Anf. 124 JACOB RISBERG (MP):

Tack, statssekreteraren, för dragningen!

Jag har bara en fråga om relationen till USA kopplat till CBAM, som kommer att införas den 1 januari. Tror man att det kommer att leda till ytterligare nya tullar från USA:s sida, särskilt när det gäller stål och aluminium och den typen av saker, i och med att de är så mycket kopplade till CBAM? Jag antar att det åtminstone kommer att påverka importen av stål och aluminium från USA.

Ser man någon risk för att det blir ytterligare tullar från USA:s sida på grund av att EU inför CBAM från och med den 1 januari?

Anf. 125 Statssekreterare DIANA JANSE:

Vad gäller Kommerskollegiums rapport om Sveriges samlade export till USA och vad vi gör för att bevaka våra intressen skulle jag vilja säga att vi bevakar dem som en hök. Vi har en löpande dialog med EU-kommissionen och framför regelbundet vilka svenska intressen vi har i handeln med USA. Det vi framför utgår från vår analys, bland annat utifrån Kommerskollegium och en nära dialog med näringslivet. Vi gör vårt yttersta för att bevaka och föra fram de svenska intressena till EU-kommissionen, som i sin tur förhandlar med USA. Även direkt i förhållande till USA värnar vi centrala intressen från svensk sida.

Det ledamoten sa illustrerar hur viktigt det är att vi fortsätter att arbeta med ramöverenskommelsen och stadfästa den samt klargöra att det 15-procentiga taket för tullar gäller samtliga produkter som är eller kan bli föremål för så kallade 2-3-2-tullar.

Det finns flera pågående utredningar som riskerar att resultera i framtida höjningar för till exempel tunga lastbilar och bearbetade kritiska mineral. Det är en otroligt viktig fråga och dialog, och det är viktigt att förhandlingarna förs framåt vad gäller tullkvoter för stål, aluminium och derivat, där tullarna fortfarande ligger på 50 procent. Vi bevakar som sagt detta noga och tar upp det i alla kontakter med kommissionen. Vi har också en dialog med näringslivet om detta.

Vad gäller CBAM kan vi inte utesluta nya tullar på grund av CBAM. USA är väldigt kritiskt, och det kommer vi säkert att få höra på handelsmötet. EU-kommissionen bevakar detta fortsatt.

Anf. 126 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Jag vill nämna att det spelar roll om regeringen företräds på ministerråden av ministern eller inte. Så är det i EU-sammanhang; jag har själv varit minister och vet detta.

Bara i dag borde fem ministrar ha varit på plats här i EU-nämnden, men det var bara två. Dessa kommer att vara på plats också vid ministerrådet i nästa vecka – all heder åt dem – men tre kommer inte att vara det. Vi är vana vid att se statssekreteraren här i EU-nämnden, och jag vill bara påminna om att grunden i det här arbetet är att ministern är på plats i EU-nämnden och också i ministerrådet.

Det är viktiga områden som ska tas upp i nästa vecka, inte minst det som vi har hanterat här. Det handlar om handelsförbindelserna med Kina och USA, som är avgörande för svenska jobb och svensk tillväxt.

Jag har respekt för hårt arbetande statssekreterare och för att kalendern inte alltid går ihop för en minister, men detta är regeringens fjärde år. Då borde man ha koll på när ministern förväntas vara i EU-nämnden och i ministerrådet. Jag vill bara ha det sagt.

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Övriga frågor.

Anf. 128 Statssekreterare DIANA JANSE:

Ordförande! Under Övriga frågor har Sverige tillsammans med Estland, Finland, Polen, Lettland, Litauen och Tyskland begärt att få ta upp vår gemensamma uppmaning till kommissionen om att lägga fram ett nytt förslag om sektoriella importtullar på ryska och belarusiska varor.

Sverige har sedan förra året drivit på för att EU ska använda importtullar för att fasa ut importen av ryska varor. EU antog i somras importtullar på ryska och belarusiska jordbruksprodukter, och vi anser att detta nu bör följas upp med importtullar på stål, kaliumgödsel och oorganiska kemikalier.

Anf. 129 AIDA BIRINXHIKU (S):

Från Socialdemokraternas sida välkomnar vi givetvis detta och vill understryka att vi behöver göra allt vi kan för att fortsätta hålla uppe stödet till Ukraina och också sätta ekonomisk press på Ryssland.

Med de orden vill jag understryka att alla nya förslag är välkomna, men vi måste också göra mycket mer för att stoppa kringgåendet av befintliga åtgärder och täppa till de kryphål som finns, som bidrar till att finansiera den ryska krigskassan.

Anf. 130 Statssekreterare DIANA JANSE:

Jag kan bara konstatera att vi är helt eniga om detta.

Anf. 131 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi så mycket för informationen. Vi tackar också statssekreteraren för medverkan vid dagens sammanträde i EU-nämnden och önskar trevlig helg och lycka till på rådet.

2025/26:14
21 november

Innehållsförteckning

§ 1 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	2
Anf. 7 ANNA LASSES (C).....	3
Anf. 8 JACOB RISBERG (MP).....	3
Anf. 9 MATHIAS TEGNÉR (S).....	3
Anf. 10 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	4
Anf. 11 JACOB RISBERG (MP).....	5
Anf. 12 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	5
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 14 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	5
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 16 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	6
§ 2 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor.....	7
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 18 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	7
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 20 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	7
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 22 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	8
Anf. 23 JACOB RISBERG (MP).....	8
Anf. 24 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	8
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 26 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	9
Anf. 27 MATHIAS TEGNÉR (S).....	9
Anf. 28 JACOB RISBERG (MP).....	10
Anf. 29 ANGELICA LUNDBERG (SD).....	11
Anf. 30 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	11
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 32 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	11
Anf. 33 MATHIAS TEGNÉR (S).....	11
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 35 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	12
Anf. 36 MATILDA ERNKRANS (S).....	12
Anf. 37 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	12
Anf. 38 MATHIAS TEGNÉR (S).....	12
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 40 MATHIAS TEGNÉR (S).....	13
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 42 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	13
Anf. 43 Kanslirådet CHRISTOFFER LÄRKNER.....	13
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 45 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	14
Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	14

§ 3 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor.....	15	2025/26:14
Anf. 47 ORDFÖRANDEN.....	15	<u>21 november</u>
Anf. 48 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM	15	
Anf. 49 ORDFÖRANDEN.....	15	
Anf. 50 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM	15	
Anf. 51 ORDFÖRANDEN.....	15	
Anf. 52 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM	15	
Anf. 53 MARKUS SELIN (S).....	15	
Anf. 54 MATILDA ERNKRANS (S).....	16	
Anf. 55 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM	16	
Anf. 56 ANDERS EKEGREN (L)	16	
Anf. 57 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM	16	
Anf. 58 ORDFÖRANDEN.....	16	
Anf. 59 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM	16	
Anf. 60 ROSE-MARIE CARLSSON (S).....	17	
Anf. 61 ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 62 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM	18	
Anf. 63 MATILDA ERNKRANS (S).....	18	
Anf. 64 ANNA LASSES (C).....	19	
Anf. 65 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM	19	
Anf. 66 MATILDA ERNKRANS (S).....	19	
Anf. 67 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM	19	
Anf. 68 MATILDA ERNKRANS (S).....	20	
Anf. 69 ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 70 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM	20	
Anf. 71 ROSE-MARIE CARLSSON (S).....	20	
Anf. 72 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM	20	
Anf. 73 MARKUS SELIN (S).....	21	
Anf. 74 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM	21	
Anf. 75 ORDFÖRANDEN.....	21	
Anf. 76 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM	21	
§ 4 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor.....	22	
Anf. 77 ORDFÖRANDEN.....	22	
Anf. 78 Statssekreterare MICHAELA HOLLIS	22	
Anf. 79 ORDFÖRANDEN.....	22	
Anf. 80 Statssekreterare MICHAELA HOLLIS	22	
Anf. 81 AIDA BIRINXHIKU (S)	23	
Anf. 82 Statssekreterare MICHAELA HOLLIS	23	

Anf. 83	Departementssekreterare LISA ADOLFSSON	23
Anf. 84	MATILDA ERNKRANS (S)	23
Anf. 85	Statssekreterare MICHAELA HOLLIS	23
Anf. 86	MATILDA ERNKRANS (S)	24
Anf. 87	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 88	Statssekreterare MICHAELA HOLLIS	24
Anf. 89	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 90	Statssekreterare MICHAELA HOLLIS	24
§ 5	Utrikesfrågor – handel	25
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 92	Statssekreterare DIANA JANSE	25
Anf. 93	AIDA BIRINXHIKU (S)	25
Anf. 94	Statssekreterare DIANA JANSE	25
Anf. 95	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 96	Statssekreterare DIANA JANSE	26
Anf. 97	JACOB RISBERG (MP)	26
Anf. 98	AIDA BIRINXHIKU (S)	27
Anf. 99	ANDREAS LENNKVIST MANRIQUEZ (V)	27
Anf. 100	Statssekreterare DIANA JANSE	28
Anf. 101	JACOB RISBERG (MP)	28
Anf. 102	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 103	AIDA BIRINXHIKU (S)	29
Anf. 104	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 105	AIDA BIRINXHIKU (S)	29
Anf. 106	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 107	Statssekreterare DIANA JANSE	30
Anf. 108	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 109	Statssekreterare DIANA JANSE	30
Anf. 110	AIDA BIRINXHIKU (S)	30
Anf. 111	MARKUS SELIN (S)	31
Anf. 112	ANDREAS LENNKVIST MANRIQUEZ (V)	32
Anf. 113	Statssekreterare DIANA JANSE	32
Anf. 114	AIDA BIRINXHIKU (S)	33
Anf. 115	Statssekreterare DIANA JANSE	33
Anf. 116	AIDA BIRINXHIKU (S)	33
Anf. 117	Statssekreterare DIANA JANSE	33
Anf. 118	AIDA BIRINXHIKU (S)	33
Anf. 119	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 120	Statssekreterare DIANA JANSE	33
Anf. 121	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 122	Statssekreterare DIANA JANSE	34
Anf. 123	AIDA BIRINXHIKU (S)	34
Anf. 124	JACOB RISBERG (MP)	35
Anf. 125	Statssekreterare DIANA JANSE	35
Anf. 126	MATILDA ERNKRANS (S)	36
Anf. 127	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 128	Statssekreterare DIANA JANSE	36
Anf. 129	AIDA BIRINXHIKU (S)	36
Anf. 130	Statssekreterare DIANA JANSE	36
Anf. 131	ORDFÖRANDEN	36